

- 8 членів жидівського парламенту, члени різних політичних партій, вихідці з Ізраїлю поодорож про ЗДА в Канаді, що підтримували американськими жидями акцію заступу жидівських бондів.
- Совети запропонували Ізраїлеві продати 75.000 тонн бензину, себто 6% річного запотребування Ізраїлю. Місяць тому відновлено советсько-жидівські дипломатичні взаємини.
- Уряд Тегерану арештував російського нафтового „спеца“, що втечався по південно-східному побережжю Каспійського моря.
- Туреччина і Совети підписали умову про користування Туреччиною великою водною греблею, що її збудували Совети на турецько-вірменському кордоні на Кавказі. Турція платитимуть Советам річно понад 400.000 доллара, але мають надію дістати ті гроші назад із закладених продуктів у заводських провінції.
- Американський сенатор Нюелден заявив у Сайгоні, Індокитай, у зв'язку з заявою прем'єра Камбоджі про „нейтральність“ супроти комуністів, що ЗДА можуть допомагати тільки тим, хто активно поборює комунізм. Гостра реакція ЗДА і Франції на цю заяву прем'єра зробила в Камбоджі велике враження. Формально уряд Камбоджі тієї заяви не відкидав.
- Визнання советський амбасадор в Тегерані Ігнатів, про якого писали, що він хотів покінчити самогубством.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPIPLATA: SUBSCRIPTION RATES:
 На рік \$10.00 One year \$10.00
 На пів року \$5.25 Six months \$5.25
 На три місяці \$2.75 Three months \$2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОН

В Нью-Йорку почалася звичайна, вже восьма з черги, сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, що має на порядку денному понад 70 різних справ. Народи Асамблеї будуть, без сумніву, головним предметом міжнародної уваги впродовж найближчих місяців, якщо, очевидно, не зайнуть інші події, які цю увагу могли б відвернути.

Згідно з першим пунктом, Генеральна Асамблея ООН мала творити міжнародне форум і видавати тілкі, рекомендації в подвійних справах. Виконавчим, чи радше рішальним органом мала бути Рада Безпеки. Тим часом, Советський Союз, зловживав постійно своїм великодержавним правом вето-спротиву, паралізував всяку акцію Ради, яка не покривалася з комуністичними планами. Правда, Рада Безпеки винесла була рішення про спротив комуністичній агресії в Кореї, але це могло статися тільки тому, що власне в тому часі советський представник бритувався засідання Ради. Коли ж він вернувся — Рада Безпеки стала знову мертвим тілом, якщо не, радше небезпечною — як її свого часу називав покійний Бернард Шоу.

Советська поведінка в Раді Безпеки загрожувала паралічем і розбиттям цілої інституції Об'єднаних Націй. Деякий вихід з цієї загрози дала відома резолюція попереднього американського секретаря Діна Ачесона, на підставі якої поодинокі функції спаралізованої Совтами Ради Безпеки перенесено на Генеральну Асамблею. Правда, вона все ще має повноваження тільки "рекомендувати", але нічого іншого не могла б робити й Рада Безпеки, яка ризикувала виступити проти комуністичної агресії в Кореї, але з того рішення зробили практичний висновок тільки 16 країн, які послали туди свої війська. Тепер в Генеральній Асамблеї, з її правом рекомендацій, зосереджуються всі важливі функції Об'єднаних Націй: зберігати міжнародний мир і безпеку та поборювати агресію, в потрібні моменти; уможовлювати мирне подогодження міжнародних непорозумінь за посередництвом переговорів; сприяти розвитку й забезпечувати основні людські права та соціальний прогрес.

Найважливішою проблемою на теперішній сесії Генеральної Асамблеї буде все це справа Кореї. Об'єднані Нації поборювали комуністичну агресію проти тієї азійської країни і тепер, після закінчення перемир'я, їхній обов'язком є довести до замирення та відбудови країни. Це було б можливе, якщо б корейська війна була закінчилася повною перемогою над агресором, а не тільки перемир'ям. В теперішніх обставинах немає жадних вигод ні на мир, ні на відбудову Кореї. Ця проблема мала б вирішити передбачення договору про перемир'я та планована політика корейської конференції. Об'єднані Нації вже сказали в тієї справі своє слово, прийнявши в загальному американську концепцію тієї конференції, головним чином щодо її учасників. Згідно з тією концепцією, на конференції будуть дві "сторони": комуністичні агресори й альянські оборонці. По альянському боці будуть сидіти представники тих країн, які активно боролися проти агресії, а по комуністичному боці будуть сидіти, власне, агресори. Америка й інші альянські не мають нічого проти того, щоб по тому боці агресорів сиділи теж представники Советського Союзу, Індії та ще деяких інших, запропонованих комуністами, "неутраляльних країн".

Комуністи домагаються, щоб конференція відбувалася при "круглому столі" і щоб на ній були всі рівні й однакові. За це розіграється тепер чергова боротьба в Генеральній Асамблеї й вона, правдоподібно, опановуватиме теперішню сесію. На полі бою в Кореї комуністичні агресори випробовували свою зброю, а в Генеральній Асамблеї випробовуватимуть свою дипломатію. Одна й друга проба має ту саму мету: підготовку до світової агресії.

З жалем треба тільки ствердити, що так, як у фізичній війні проти комуністичного агресора в Кореї брало активну участь тільки 16 країн Об'єднаних Націй, так і в дипломатичній війні в Генеральній Асамблеї немає одностайного фронту вільного світу, який міг би дати не тільки відповідну відсіч комуністичним спробам агресії тепер, але й був би реальною пересторогою для планованих Кремлем майбутніх агресій. Тому то й з теперішньою сесією Генеральної Асамблеї не зв'язується таких надій, які можна було б зв'язувати з тою міжнародною інституцією тоді, коли б вона справді мала силу й спроможність здійснювати ті високі ідеали, для яких була подумана й створена.

Підризна політика Москви

Здавалося, що перемир'я у Кореї — це одна з ланок "мирової" офензивної Москви, що її вона розпочала після смерті Сталіна. Здавалося теж, що саме припинення бойових дій в Кореї принесло у світ велике відрукування і що настануть умовини, в яких ласатиме буде терпеливий дипломатичний тривкий мир. Такі надії мали бодрі оптимісти, які — з обов'язку чи дійсного переконання — твердили про можливість завести мир на землі без потреби нового проливу крові, необхідного для знищення силою большевицької Росії.

Досі всі ці надії виявилися оманими. Ще не розпочалася навіть передбачена договором про корейське перемир'я політична конференція, де майже не визначено місця її народ і початкової дати, а в широкому світі не тільки не відчувалася відрукування політичної атмосфери, а навпаки, — множилися "познаки", що т. зв. холодна війна ведеться з ще більшою натужою, як велася за "гарячої" війни в Кореї. Стратію, бунтів, політичні змови й політичні атентати, нацьковування преси й вдатні та невідатні змови — скрізь по всьому світі видно руку Москви, що ділами голосно заперечує словесні декларації про мир.

У самій Англії, що стала — поруч з Індією — найсильнішим пропагандистом угодівства у відношенні до СССР, страйк електромеханіків й електромонтерів ударив по самому центрі британського воєнного промислу: по заводі для дослідження та вдосконалення атомової зброї. У Парижі, Римі, Тегерані, Кольомбо й Сидней — скрізь відбулися такі показові проби комуністичної сили й комуністичних спроможностей.

У Франції комуністи намагалися провалити уряд Лянієля страйком, зручно використавши інші професійні спілки для власної демаршів. В Італії вони намагалися викликати загальну кризу, стоячи за спиною лівих соціалістів Ненні, що проявили раптом готовість вступити до урядової коаліції й здеморалізували цією тактикою правих соціалістів Саратті, бо відтягли їх від блоку урядової більшості. В Ірані поборували здобути владу, підтримуючи націоналістів Моссадека. Те саме в Марокко, де вони йшли й йдуть разом з націоналістами Арабської Ліги проти Франції. Ту саму тактику stosують в Індонезії, граючи на націоналістичних настроях населення та користуючись націоналістичними гаслами, щоб лише послабити Францію й розколотися автономію.

Де комуністи слабкі і не мають надії самі своїми силами поборити більшість, там вони прилучаються, прошені чи непрошені, до інших партій, навіть тих, що колись активно їх поборювали. Так вони роблять, наприклад, у таких країнах, як Сіам, чи Куба, де часто бувають військові революції, і де комуністи прилучаються раз до того, другий раз до іншого претендента і, навіть не маючи дієвої важкої сили, викликають

Під осуд ПУБЛІЧНОЇ ОПІНІЇ

Чому розбилися переговори між УКР і Американським Комітетом

В.) Ви кажете, що загадка "дбайлива аналіза" була передана також з метою не допустити до того, щоб советський уряд приписував Американському Комітету намагання розчленувати Советський Союз і щоб він цим не наставляв російський народ проти Вашої праці. Чи маємо з цього твердження розуміти припущення Вами факту, що маси російського народу треба відвертати від комунізму? Чи маємо це розуміти так, що Ви не визнаєте спеціального місяця, вже визначеного для "великої" російської війни з аберганіями й пошлюваннями комуністичної імперії? Якщо це останнє є правдивим, то ми хотіли б навести Вам офіційну думку Кремлю в цьому питанні, що може мати сумнів щодо як П стверджено в закінчу році, яку відіграє російський до "єдності", що був проголошений перед офіційним повідомленням про смерть Сталіна, але вже після того, як московське радіо повідомило світ про його недуго: "Палка, самовіддана підтримка, якою користується советський уряд у важких роках війни зброю всіх народів СССР — і насамперед довір'я до советського уряду, що його виявляв великий російський народ, провідний між народами нашої країни — становили ту рішальну силу, яка забезпечила наші країни історичну перемогу над найгіршим ворогом людства — фашизмом".

Прочитавши це твердження, ми хотіли б запитати, чи будь-яка розважна людина яку Кремлю в цьому питанні, це може мати сумнів щодо як П стверджено в закінчу році, яку відіграє російський до "єдності", що був проголошений перед офіційним повідомленням про смерть Сталіна, але вже після того, як московське радіо повідомило світ про його недуго: "Палка, самовіддана підтримка, якою користується советський уряд у важких роках війни зброю всіх народів СССР — і насамперед довір'я до советського уряду, що його виявляв великий російський народ, провідний між народами нашої країни — становили ту рішальну силу, яка забезпечила наші країни історичну перемогу над найгіршим ворогом людства — фашизмом".

Прочитавши це твердження, ми хотіли б запитати, чи будь-яка розважна людина яку Кремлю в цьому питанні, це може мати сумнів щодо як П стверджено в закінчу році, яку відіграє російський до "єдності", що був проголошений перед офіційним повідомленням про смерть Сталіна, але вже після того, як московське радіо повідомило світ про його недуго: "Палка, самовіддана підтримка, якою користується советський уряд у важких роках війни зброю всіх народів СССР — і насамперед довір'я до советського уряду, що його виявляв великий російський народ, провідний між народами нашої країни — становили ту рішальну силу, яка забезпечила наші країни історичну перемогу над найгіршим ворогом людства — фашизмом".

Большевицька пропаганда в Бродах

У довжелезній статті п. з. "Історія хіба в пропагандистській роботі" ("Радянська Україна" 21 серпня ц. р.) начальник відділу пропаганди й агітації в місті Бродях на Львівщині гостро каркнує своїх підручних за те, що послабили роботу серед населення, і рівночасно подає вказівки, як ту роботу покращити.

Відома річ, в московсько-большевицькій системі за грихи та помилки старших завжди покарують молодші. Тож і начальник пропагандистського відділу складає всі грихи в пропаганді серед місцевого населення на меншу братію. А зрештою, нас не цікавить, як там чубляться советські послики. Нас цікавить, в якій атмосфері вже дев'ять років перебувають бродяни і як їх там "старший брат" переконує.

Отож, обурений начальник пропаганди починає свою інструктивну статтю з того, що "агітатори слабо знають населення з фактами напруженої боротьби, яку трудящі маси Західної України вели за владу рад, за возз'єднання з великим російським народом". Така практика, — пише він, глибоко неправильна, бо розкриття краху традицій минулого становить складову частину виховання трудящих в дусі радянського патріотизму, радянської національної гордості (?).

Вона суперечить вимогам викриття буржуазно-націоналістичної брехні.

Як бачимо, знову ж таки найдухаче допикають московському окупантові "буржуазні націоналісти", а найбільше ходить йому про зачеплення "полум'яної любови" до "великого російського народу". Начальник пропаганди своє поучення агітаторам саме з цієї болючої точки й веде.

Далі починає він переконувати, — на світ негрів у середній Африці та ін.

Там, де комуністи не мають впливу в армії, вони виступають проти військового бюрократу й агітують за пацифізм, — як от у Франції. Там же, де вони просякнуті у військові ряди — виступають проти обмеження видатків на армію, як ось наприклад в Індонезії. Там же, де є одверта кампанія проти комуністів, як от в З'єднаних Державах, вони намагалися підштовхувати під патріотизм, відкинути конституційний свободи, вірність рівності рас і вір та просякати в усі верстви населення і навіть такі екслюзивні кола, як Церква, при чому їм однаково важливі католики, і протестанти, і мейсесні жиди чи квери.

Метушлива діяльність комуністів у всьому світі і зв'язана з нею, очевидно, велетенські грошові видатки, вказують пророчество, що Москва не має найменшого бажання, навіть тимчасово, припинити свої безглузді й послідовні боротьби проти всього не комуністичного світу, боротьби за панування над світом.

іншій національності" повинні бути застосовані до росіян, які окупували неросійські країни СССР.

Це коротке вивчення повинно допомогти Вам тепер краще зрозуміти причини, чому легітимні й відповідальні провідники еміграції неросійських країн з СССР відмовлялися брати участь в праці Американського Комітету. Вони від самого початку цілком здавали собі справу з того, що Координаційний Центр в Мюнхені повністю опанований лівими росіянами. Вони також цілком здають собі справу з того, що домінують у Координаційному Центрі відігравали ті російські еміграційні представники, які твердо тримаються марксистів. Вони, крім того, звернули увагу на методи, що їх використовували місцеві представники Американського Комітету для творення "паперових організацій", що мали б репрезентувати інтереси неросійських країн. А далі відмічено, що ці "паперові організації", очолювані сумнівними й невірними людьми, що деякі з них були відкинені від еміграції в З'єднаних Держав в рамках

програм перемир'я осіб. Усім нам треба знати, що жертв російського комунізму не можна обманути грою слів чи будь-яким поверховим співчуттям серйозності в підтримці справі волі народу. Вони мають досвід в розкриванні будь-яких познак, що вказують на підтримку продовження тираниї над народом неросійських країн СССР.

Г.) Американський Комітет стверджує, що базую його праці є вірність принципів самовизначення. Може бути, що деякі члени Комітету розуміють це поняття і здають собі справу, що означає б застосування його у відношенні до СССР. Однак, ми досі не бачили ніякого доказу такої реалістичного розуміння ані на письмі ані в дійсній практиці.

У Вашому листі з 23 квітня Ви, у зв'язку з європейською працею Ісаака Дон Леяна, заявляєте, що його завдання було подвійне: "(а) привести до порозуміння між великоросійськими групами в відношенні Політичного Центру, якому Американський Комітет міг би дати свою підтримку, і (б) довести національні групи

20 ВЕРЕСНЯ

20 вересня цього року, сьогодні в неділю складаємо великий іспит.

У світовій державі, перед світовим містом і перед цілим світом маємо заманіфестувати велику річ: що ми, українці, великий народ і що над тим народом, за те, що він бореться за свою свободу, повсюдно величезний злочин: насильницьким способом вигоріжено шість мільйонів його громадян. І що докнала цього нечуваного злочину Москва, яка претендує й провідництвом у світі.

Ми не просимо жалості й співчуття, — знаємо, що світ холодний та egoїстичний, але наше діло і наш обов'язок перед тими, які загинули, перед самим собою — не замовчати цього злочинного акту. Ми, українці, занадто багато мовчимо, занадто часто мовчали там, де треба було голосно говорити.

Ця поведінка не оплачується: світ не тільки не знає про наших жертв і страждання, він взагалі не знає нас і не багато нас цікавить.

Така постава мусить сникнути, — вона згубна для нас. І 20 вересня ми практично з такою поведінкою мусимо зірвати...

Соборна неволя

18-го вересня — це сумні роки в історії советських військ на території Західної України, передбаченого в пакті Ріббентропа — Молотова з 24 серпня 1939 року. Цей пакт, що забезпечував німцям не тільки невдалий період конфлікту з Польщею, а й акційний поміч при ліквідації залишків польського спротиву, став безпосереднім поштовхом до вступу німецьких військ на територію України й завоювання таким чином другої світової війни. Совети ж амальмували на західно-українській й західно-білоруській землі під покривом охорони українського й білоруського народів у Польщі, де вже не стало державного апарату. Таким чином — в разі трітій після початку останньої світової війни німці до Львова Личаківського рокачню від сторони Виниши перші советські частини, що розбрили й взяли в полон полеську залозу міста, що оборонялась перед німцями (всі польські старшини, в'язні тоді в полон, були згодом вислані в Катинь). Демаркаційна лінія, встановлена між російськими большевиками й

німецькими гітлерівцями на річках Сян, Вуг, відділяла більшість західно-українських земель, бо лише за винятком Холмицької, Засянської й Лемківщини, Совети. Розпочався 20-тистисячний період першої советської окупації Західної України, закінчений наступом німецьких військ у червні 1941 року. Однак німецьке панування в Україні було, вже тільки епізодом, що тривав до літа 1944 року: від погрому й капітуляції німецьких армій під Стадінградом (31 січня 1943) німецькі армії котились вже нестримно на захід і в серпні 1944 советські війська вступили знову до Львова — цим разом по нічній дні.

Було чимало українців, які радилі тому 14 років, здійснювали — мова йшла — українська соборність. Насправді здійснювали соборна неволя. Історія дала українцям показовий научний приклад, що догма соборництва з догмою тільки в полоні з програмою суверенності. Поза тим для нації було інколи меншим злом — бути поділеною між різними займачами, якщо російськими большевиками й

Львівщині і Дрогобиччині добре пам'ятають 1918 рік. Тоді американсько-англо-французьким та австрійським імперіалістам вдалося передати владу на західно-українських землях зрадникам українського народу — буржуазним націоналістам, які утворили за інструкціями Антант маріонетковий уряд ЗУНР. Робітники й селяни вели неспроби боротьби проти уряду ЗУНР...

Ані крихти здорового глузду, ані грама правди не залишилося в "історії", перероб-

до участі в спільному Політичному Центрі з великоросіянами". В цій заяві Ви цілком виразно даєте до розуміння, що передіщення вже було виконане. Це передіщення полягало в тому, що меншинний нарід СССР, росіяни, був перший втягнений в порозуміння з Американським Комітетом відносно політичного центру, а участь т. зв. "національних груп" мала бути обміркована щойно після довершення цього факту. Ви повторили Вашими власними словами, що насамперед треба задовольнити росіян і що законні вимоги неросійських груп грають щось інше, друге роллю. Ви вважаєте, що така метода згідна з практичним застосуванням принципів про самовизначення. Тому ми мусимо закінчити, що Ви не підтримуєте правдивого значення того принципу. Однак, ми віддаємо за Васі виснаження метод, якими користувався Левін у творенні Центру, бо тепер розуміємо роллю, яку відіграли й виграють прихильники у формуванні "статуту" Центру. Читачи той з зв. "статут", Ви приймете до висновку, що головне значен-

ля, яке там надається принципам самовизначення, означає право повновелення неросійських народів залишатися далі під пануванням і в радстві Москви. Точне та сама інтерпретація, що й вживають комуністичні майстри в Кремлі і такою самою інтерпретацією користуються комуністичні змовники в цілому світі. Як Вам відомо, основною догмою марксистів з зипчення всіх національних почувань і аспірацій. Це відрукання було викінчено базую на комуністичній експансії за часів Сталіна, і воно здійснюється найаготуїтною зброєю в арсеналі комуністичної агресії.

В. С-ко

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Пасейн, Н. Дн.

Вечір українських танців

В листопаді 1952 року, старшим місцевим відділу ОДВУ, організовано в Пасейку курс національних танців під керівництвом проф. Романа Петриши з Нового Йорку.

Спочатку навчалося 70 дітей обох полів у віці від 7 до 15 років жити. В перших місяцях відбувалися лекції раз в тиждень, а два тижні перед виступом дітей й кожного дня.

Курс був поділений на три групи: старші дівчата від 13 до 15 років, діти в віці від 10 до 13 років, а третя ще молодша.

Хто має змогу пригледатися до лекцій, танку, міг зауважити з якою терпеливістю приступав проф. Петриша до кожної дитини і з якою докладністю вивчав кожний крок. Шкода тільки, що великий зал до танку у дітей не вписувався, і пара із запалом батьків, тож в червні виступило на сцені лише 29

дітей, з цього 18 дівчат і 11 хлопців.

Матеріальна сторінка не могла грати тут ніякої ролі, бо кошти навчання були мінімальні. Вкіді діти виступили на сцену, щоб показати своїм батькам і місцевому громадянству, що пройдені місяці не проминули марно.

„Козачок“ у виконанні пари танцюристів першої групи п. Христі Третак і п. Ярем розпочав вечір танців. Слідом за ними дівчатка другої групи виконали „Катерину“, а пара дітей другої групи Ліда Рудницька і Володимир Рудакевич „Козачком“ закінчили першу частину вечора.

Другу частину вечора виконав гопак. Ця частина складалася з шістьох окремих виступів трьох груп дітей. Перші виступили з „гопаком“ три пари найменших дітей третьої групи, за ними двоє дівчаток Оксана Сенишин і Маріяна Грubic виконали дует. Далі слідував гопак у виконанні дітей другої групи і знову дует, який виконали Лукіяна Скопак і Богдан Кобзар. Христі Нічка танцює солю, а за нею чотири пари першої

групи закінчують другу частину вечора.

Найтрудніше точки програми вивчили третю частину концерту, яку чотири дівчатка і два хлопці третьої групи розпочали „Катериною“. Окрім Медвідь граціозними рухами в „козачку“ прикувала до себе глядачів. Богдан Кобзар гарно відтанцював „запорожця“. Після нього вибірають на сцену „запорожців“ Григорій Зварич, Володимир Рудакевич, Богдан Нічка і Роберт Грubic — і показують прекрасний „запорожський герц“.

Христі Сенишин, і Андрій Зілинський виводять на сцену останнього „козачка“, а дівчатка першої групи останню „Катерину“.

Після виступу дітей молоді дівчата і хлопці в трьох окремих виступах виводять коломийку. Далі ішли молоді танцюльські красуні і стільки ж легінів виводять танець мешканців наших прекрасних гір — „гуцулку“. Слід згадати, що легіни були члени хореографічної групи при відділі ОДВУ в Н. Й. Хороводом, який виконали дівчатка другої і третьої групи закінчено вечір танців.

Вже перші виступи викликали у глядачів велике захоплення і то тим більше, що це були діти, які виступали вперше на сцені.

Усі діти виступали в чудових строях, так загальнонаціональних, як і бойківських та гуцульських. Стріли ці в власність проф. Петриши, який подбав про те, щоб діти мали змогу виступити на сцені.

Пасейк давно не бачив українських національних танців в такому мистецькому оформленні.

Надмір, що ця невеличка група наших молодих танцюристів стане завзятим танцювальним ансамблем, що здібність і замилювання дітей до танцю, як рівнож сама особа інструктора, дають запоруку цього.

Крім згаданих вище в танках виступали ще такі діти:

ПРОФ. ДОБРЯНСЬКИЙ ЗАПОВІДАЄ...

(Закінчення зі стор. 1.)

сіб в американському уряді, які щиро зацікавлені в цій справі та готові їй допомогти. Проф. Добрянський згадав теж про паралельну акцію в Сенаті, хоч досі вона ще не мала конкретного виявлення. Проте, коли б резолюція перейшла в Палату Репрезентативів, то вона автоматично опинилася в Сенаті.

Вільше уваги присвятив проф. Добрянський на цій конференції, в якій взяли участь представники „Свободи“ (А. Драган), „Америки“ (Б. Кравців) та „Народної Воли“ (д-р М. Стахів) і на якій були присутні теж проф. Р. Смаль-Стоцький, проф. М. Чубатий та інші, справам Американського Комітету для визволення від більшовизму. Голова УКК вважає, що цей Комітет „стоїть на своїй останній нозі“ через його проросійську політику і головне через його дискримінаційне відношення до неросійських народів Союзу, зокрема до українців. Урядові кола у Вашингтоні — згідно з твердженням голови УКК — поцінують серйозно інтересуватися діяльністю цього Комітету, а в деяких конгресових колах скріплюється думка про необхідність перевірки діяльності цього Комітету Конгресовим Комітетом Антиамериканських Дій, головні після того, як в Конгресовому Протоколі була опублікована переписка між проф. Добрянським та адм. Стівенсом, головою Американського Комітету, яка тепер друкується в українському перекладі у фейлетоні „Свободи“. Зокрема Конгресмен Шин обстоює, щоб діяльність

на зібранні тисі пресової конференції проф. Добрянський і представники преси погодилися на тому, що такі конференції повинні відбуватися частіше і періодично та що загальна громадянська повинен бути краще поінформований про працю й плани УКК. Чергова конференція має відбуватися напередодні річних зборів повного УКК, що відбудеться в першій половині жовтня ц. р.

На зборах компанії одяганої кредиту в Нью Йорку висушено проєкт підтримки і захоти закордонних підприємств до студій американської системи торговельного кредиту. Стерженю, що ця діяльність в Європі і Вільському Сході оперує перестарілими методами.

9 американських конгресменів прибули до Німеччини й відвідали тут головну квартиру американських військ. Вони приїхали сюди, щоб ознайомитися з поступом, що його зробило НАТО в справі оборони Європи.

В Італії застрягувало пів мільйона текстильних робітників, домагалося відновлення договорів праці. Страк тимчасом демонстраційний — на 24 години.

Болгарський прем'єр Червенков скликав вину на зрадників і закордонних саботажистів за брак харчів і всю нужду в Болгарії.

Соборна неволя

(Закінчення зі ст. 2)

в одній із них є менший гнет, як в іншій. Нема сумніву, що в Польщі, при всій безглузді польської національної і соціальної політики, українці мали те менше лихо, що 1) їх фізично не винищували так, як в Совстах і 2) вони мали змогу таки — бодай в обмежених межах — плекати рідну культуру й бодай теоретично розвивати свою політичну думку.

20-тимісячний період першої совєтської окупації позначився небувалом до того часу і невідомим навіть за часів перемаршу через Галичину татар з-перед 700 років терором. За той кільканадцяти місячний період більшовики вивезли й винищили величезну більшість інтелігентного й селянського національно-політичного активу, який свідомо залишався на рідній землі, частинно сподіваючись, що „більшовики зміняться“ і можна буде співпрацювати з ними на базі людського догворення, частинно з приципу, щоб не залишати на призволице народньої маси. Правда, це ще був надто короткий час, щоб вони могли були перевести в життя те, що планували і здійснювали вже за другої окупації, напр., знищення патрістичної греко-католицької Церкви і спалення заведення колегіумів. Але спустошення, що його зробили за тих 20 місяців більшовики, було велетенське — фізичне і матеріальне. Але рівночасно це приципилося до сценарію народу в духовній діяльності на антисовєтській платформі й до остаточного зликування так званого радянського, що — після процесу Сіліна й звільнення України й самогубства Скрипника й Хандьового — покутувало в Галичині ще в особах недовбитих колишнього москвофільського табору.

І тільки розпещеність та неясність німецьких „іберменшів“ влегнула більшовикам доступ до західно-українських міст і сел, що їх вони, зрештою, так само вражали тільки предметом експлуатації і завершенням ста-

ро - царської імперіалістичної програми „обірання руських зсмерть“.

Як за часів ославленої німецько-совєтської „демаркаційної лінії“, так і тепер існує між Україною і вільним світом Заходу залізна завіса. Тоді, у вересні 1939 року, наступ совєтських військ на Західню Україну спричинив в 20 сторіччю нову велику хвилю української еміграції, що розташувалася була здебільша у коринній Польщі, частинно в Німеччині. Вона ле-

ліляла надії на розбиття Росії в другій світовій війні і поворот на визволені рідні землі. Нині українська еміграція бачить неможливість нового світового зудару і дбає, що в ній розвинулася ця дикова, що має офіційну назву СССР. Проблема у часі: як довго ще Совєти матимуть змогу спотворювати все життя народу і акриляти його душу?

Книжка й часопис — найнеобхідніші речі в домі культурної родини.

Всі знають, що

ОСІННІЙ СТІЛЕЦЬНИЙ РАВ

3. ЖОВТНЯ 1953

в „ВЕТГОВЕН ГОЛД“, 210-214 Е. 5-а вул.

це найкращий вечір зустрічі українських ветеранів.

Оркестра В. БОСОГО,

яка має в своєму великому репертуарі всі танки — давні й модерні — дає запоруку, що гості проведуть час в приємній атмосфері „стрілецького настрою“.

Карти вступу можна вже купити в: „АРКА“, 48 Е. 7-а вул., „НАШ БАЗАР“, 77 Е. 7-а вул.

Станиця УСС

УКРАЇНСЬКА КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ

ім. Т. ШЕВЧЕНКА

під керівництвом

Григорія КИТАСТОГО і Володимира ВОЖИКА

Ювілейне Концертне Турне

Середа — 30. вересня, Бренфорд, Онт., Канада

Четвер — 1. жовтня, Кіченер, Онт., Канада

П'ятниця — 2. жовтня, Лондон, Онт., Канада

Субота — 3. жовтня, Дітройт, Мічиген

Неділя — 4. жовтня, Шікаго, Ліной

Вівторок — 6. жовтня, Мінеаполіс, Мінесота

Середа — 7. жовтня, Вісмарк, Норт Дакота

Четвер — 8. жовтня, Ріджайна, Саск., Канада

П'ятниця — 9. жовтня, Саскатун, Саск., Канада

Субота — 10. жовтня, Едмонтон, Альберта, Канада

„ПЛАСТ-ПРИЯТ“ в ТРЕНТОНІ

запрошує всіх на

ПІКНІК

з музикою, танцями та різними несподіванками, що відбудеться в ДНІ 20.ВЕРЕСНЯ 1953 від години 2. по полудні до пізньої ночі на парадній площі при 1195 Deutz Ave. в ТРЕНТОНІ.

Вуфет у заряді Вповажжаних Пляш в „Пласт-Прият“ у До танців приграватиме українська музика під проводом п. Івана Вігуна. — Вступ: Дорослі 50 ц., діти даром.

Дохід призначений на сплату Платової Оселі.

ОБЛАСНИЙ КОМІТЕТ МЕТРОПОЛІТАЛЬНОЇ ОКРУГИ НЬО ЙОРКУ

— повідомляє Українське Громадянство місцевостей: —

НЬО ЙОРКУ, АСТОРІЇ, БАБІЛОНУ, БАВНД-БРУНУ, БРИДЖПОРТУ, БЕЙОНУ, БРОНКСУ, БРУНЛІНУ, ГЕМПСТЕДУ, ДЖЕРЗІ СІТІ, ЕЛІЗАБЕТУ, КАРТЕРЕТУ, КЛИФТОНУ, МЕНВІЛУ, МЕТОЧЕНУ, МИЛВІЛУ, НЬОАРНУ, НЬО БРОНСВІНУ, ПАСЕЙНУ, ПАТЕРСОНУ, ПЛЕЙНФІЛДУ, ТРЕНТОНУ, ЙОНКЕРСУ ТА ІНШИХ, ЩО

В НЕДІЛЮ, 20. ВЕРЕСНЯ 1953 Р. відбудеться в НЬО ЙОРКУ

МАНІФЕСТАЦІЯ

для вшанування пам'яті жертв **ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ** та висловлення протесту проти цього московсько-більшовицького народоббивства, що сталося в 1932 і 1933 роках

Маніфестація буде злучена з **ПОХОДОМ** вулицями міста Нью Йорку та **ЖАЛІБНОЮ АКАДЕМІЄЮ** в залах **МАНГЕТТЕН ЦЕНТРУ**.

ПОХІД вирушить точно о 1:00 год. по пол., з Washington Sq. E., коло пам'ятника Гарібальді. Перейде через історичну браму Вашингтона на П'яту Евеню, по якій йтиме до 34 вулиці, звідти до Мангеттен Центру. Сам похід поділено на групи, в яких учасники збираються в маршові колони своїх організацій.

I і II групи збираються на 4 вулиці між Broadway і Washington Sq. E.

III і IV групи: на Washington Pl. — між Broadway і Washington Sq. E.

V група: на Waverly Pl. між Broadway і Washington Sq. E.

До I-ої групи належать: Духовенство, Церковні Хори, Братства, Сестрицтва, Вірні та оркестри ч.ч. 1 і 2.

До II-ої групи: офіційні гості, делегація УННА, Представники поневолених народів, члени Обласного Комітету Нью Йорку і Метрополітальної Округи та члени інших Обласних Комітетів, що вже відбули Маніфестації, або їх приготують, представники українських центральних організацій в ЗДА, члени наукових інституцій, члени об'єднання мистців і літераторів, жіночі організації, ветерани української та американської армій, політ'язні, політично-громадські організації, всі професійні та допомогові організації та оркестра ч. 3.

До III-ої групи: учасники зі всіх місцевостей області на південь, північ і захід від Нью Йорку та оркестра ч. 4.

До IV-ої групи: Всі організації шкільної і поза-шкільної молоді, спортсменів та оркестра ч. 5.

До V-ої групи: всі братські організації (Союзи) і оркестра ч. 6.

ЖАЛІБНА АКАДЕМІЯ розпочнеться точно о 4-й год. по пол., в залах **MANHATTAN CENTER** — 311 West 34th Street (між 7 і 8 Евенями).

У Н Р А І Н Ц І І! Інформуйте чужинців про це жахливе народоббивство, яке організував московський імперіалізм над нашим народом в 1932-1933 роках.

Усі, як один, приходьте на цю **ПРОТЕСТАЦІЙНУ МАНІФЕСТАЦІЮ** та приводьте зі собою Знайомих!

Віддайте цим шану пам'яті 7-ми мільйонів замучених!

БРАТИ І СЕСТРИ! Хай не буде поміж Вами **НІКОГО**, який у цей день залишиться б поза межами **МАНІФЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ**.

У С І Я К О Д И Н !

